

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਜੇ.

ਹਾਈਕੋਰਟ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ— ਜਵਾਬਦੇਹ

2009 ਦਾ CRWP ਨੰਬਰ 322

ਸਤੰਬਰ 02, 2015

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ. 226 — ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 — ਐੱਸ. 212 — ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 1984 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਫ. ਵਿੱਚ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ — 1988 ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ — ਜਨਰਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੋਰਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ - ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਬੀਐਸਐਫ ਨੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਬੀਐਸਐਫ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਸੀ - ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ 212 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਬੋਲਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 212 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਨੇ ਅਪੈਰਾਥ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਾਪੂ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-9) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 11)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਅਨੈਕਚਰ ਪੀ-8) ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਅਪੈਰਾਧੀ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਵਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ 'ਨਹੀਂ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 12)

ਪੀ.ਐਸ.ਹੁੰਦਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਾਲ
ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ-ਯੂ.ਓ.ਆਈ.

ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਜੇ.

(1) 23.01.1989 (ਅਨੈਕਸ਼ਰ ਪੀ-5), ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 06.02.1989 (ਅਨੈਕਸ਼ਰ ਪੀ-6) ਅਤੇ 18.05.1989 ਦੇ ਆਰਡਰ (ਅਨੈਕਸ਼ਰ ਪੀ-7) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.2, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(2) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 1989 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 11790 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 15.09.1989 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯਮਤ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਵਾਬ ਮਿਤੀ 18.12.1989 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 05.03.2009 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 2009 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 322 ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1, P-2 ਅਤੇ P-3 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਥਲੀਟ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 18.12.1988 ਦੀ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-4) ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਾਪੂ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 01.01.1984 ਤੋਂ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਰੋਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ ਵਜੋਂ ਬੀਐਸਐਫ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ, ਜਲੰਧਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ 87 ਅਰਬ ਐੱਨ. ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ, ਜਲੰਧਰ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ

ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

23.01.1989 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-5) ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਹਿਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ-ਜਵਾਬਦਾਰਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 06.02.1989 (ਅਨੁਸ਼ਕਾ P-6) ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18.05.1989 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-7) ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-8) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ (ਅਨੈਕਸਚਰ P-9) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 212 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕਢੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 212 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

1. ਰਾਮ ਰਾਜ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ'

2. ਕੁਰੀਆਕੋਸੇ ਚਾਕੋ ਬਨਾਮ ਰਾਜ' (ਤਰਾਵਨਕੋਰ-ਕੋਚੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ)

(5) ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਢੇ ਵੀ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-5, P-6 ਅਤੇ P-7) ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(6) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-UOI ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਧੀ ਦੀ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(7) ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਲਈ ਦੁਕਵਾਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ, ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 482 Cr.PC ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

(8) 23.01.1989 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-5), ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਅਦਾਲਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬੰਦ ਹੈ।

ਵਾਕ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 84555004 ਹੈਂਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 40 ਬਿਲੀਅਨ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ, 87 ਬਿਲੀਅਨ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਨੂੰ ਤਿੰਨ (3) ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਅਦਾਲਤ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਖੁੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Signed at HQ 87 Bn ਬੀਐਸਐਫ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਇਸ 23 ਵੇਂ
January, 1989. ਦਿਨ

Law Officer

Sd/-

(D.S. Ahluwalia)

JAD (Law)

HQ DG BSF

ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ

ਐਸ.ਡੀ./-

(ਵੀ. ਕੇ. ਤਾਗਾਲੇ) ਕਮਾਂਡੈਂਟ

90 ਬਿਲੀਅਨ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ

ਮੈਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ RI ਦੀ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਵਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Sd/-

Inspector General

BSF Punjab

Confirming Authority.”

Place: Jalandhar Cantt

Dated: 03, Feb., 1989

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਢੁਕਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ, ਮਿਤੀ 18.05.1989 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-7) ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਨੰਬਰ 6/37/89-ਪੇਟ/BSF/CLO (D&L)/1674-80

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ

(ਡਿਸਕ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ਼ਾਖਾ)

ਡੀਜੀਓ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਲਾਕ ਨੰਬਰ 10
ਲੋਧੀ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-3 ਮਿਤੀ 18^{ਮਈ}
1989

ਨੂੰ

ਸਾਬਕਾ ਐਚ.ਸੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਦੋਸ਼ੀ)
40 ਬਿਲੀਅਨ ਬੀਐਸਐਫ ਦਾ ਨੰਬਰ 84555004
87 ਬਿਲੀਅਨ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ
(ਸੁਪ., ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰਾਹੀਂ)

ਉਪ: ਪਟੀਸ਼ਨ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਹਾਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ Nil ਮਿਤੀ, ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Sd/-

(ਕੇ ਕੇ ਸ਼ਰਮਾ)
ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗ੍ਰੇਡ-1
ਲਈ ਅਤੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ
ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ

ਕਾਪੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜੀ ਗਈ: -

- 1) ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਪੰਜਾਬ ਫਰੰਟੀਅਰ, ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ
- 2) ਸੈਕਟਰ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਅਬੋਹਰ
- 3) Comdt 40 Bn BSF
- 4) Comdt 87 Bn BSF
- 5) Sudpt. ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ- 1.3.1989 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਨੰ. 1526 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ। ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਦੋਸ਼ੀ) ਲਈ ਪੱਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰਸੀਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਇਸ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਅਖੌਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਾਪੂ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਨਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ

ਦੇਣ ਦਾ ਜੁਰਮ ਧਾਰਾ 212 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

ਧਾਰਾ 212. ਅਪੈਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣਾ। —ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪੈਰਾਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ;

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਅਪੈਰਾਧ ਹੈ। —ਜੇਕਰ ਅਪੈਰਾਧ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ;

ਜੇ ਉਮਰ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਕੈਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। —ਅਤੇ ਜੇ ਜੁਰਮ 1[ਉਮਰ ਕੈਦ] ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੈਦ ਜੋ ਕਿ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ;

ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਪੈਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ, ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਪੈਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕੈਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੁਰਮ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।

2[ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਅਪੈਰਾਧ" ਵਿੱਚ 3[ਭਾਰਤ] ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ, ਜੇਕਰ 3[ਭਾਰਤ] ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ, 302, 304, 382, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 402, 435, 436, 449, 450, 457, 458, 459 ਅਤੇ 460; ਅਤੇ ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ 3[ਭਾਰਤ] ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।]

ਅਪਵਾਦ।- ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਦਰਗਾਹ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣਾ ਅਪੈਰਾਧੀ ਦੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ 212 ਆਈਪੀਸੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਜੋ ਇੱਥੇ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

A, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ B ਨੇ ਡਕੈਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ B ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ B 1[ਉਮਰ ਕੈਦ] ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, A ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ

ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ।

(11) ਧਾਰਾ 212 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ

ਰੀਡਿੰਗ (Rameshwar Singh Mahila J.) ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਨੇ ਅਪੈਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿਰਫ ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਬਾਪੂ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-9) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(12) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-8) ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਕਥਿਤ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਅਪੈਰਾਧੀ ਸਨ। ਜਵਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ 'ਨਹੀਂ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(13) **ਰਾਮ ਰਾਜ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪੈਰਾ)** ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ ਸੀਜੇ- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 212 ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਹੀਰ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 1942 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਡਕੈਤੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਨਗਰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਹੀਰ ਪਿੰਡ ਬਰਾਸਰ 'ਚ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਪਿੰਡ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਤੜਕੇ 2 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਹੀਰ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਅਤੇ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੌ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਰਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ,

ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨੇ ਡਕੈਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,

ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਥਿਤ ਡਕੈਤੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ, ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸਨ। ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਅਤੇ ਜੋਗਾ ਕੰਦੂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਹੁੰਦਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਭਗੌੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਾਈ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।”

ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਤ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨੇ ਡਕੈਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 212 ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਅਪੈਰਾਥੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। . ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਇੱਕ ਭਗੌੜਾ ਅਪੈਰਾਥੀ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਵੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਡਕੈਤੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜੋ ਨੁਕਤਾ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉਠਿਆ, ਜੋ ਇਕ ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ; ਅਤੇ ਮੈਰੀਡੀਥ ਜੇ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ:

“ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 212 ਕਿਸੇ ਭਗੌੜੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪੈਰਾਥੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕੀਤੀ

(*Rameshwar Singh Malik, J.*)

ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਠਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੱਕ, ਉਹ, ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਉਂਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 212 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।

ਮੇਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ।

(14) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਉਲਟ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸਿੰਗ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਅਪੈਰਾਈ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 212 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ-4) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਧਿਰ ਧਾਰਾ 212 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੇਤੁਕੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(15) ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ** ³ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: -

“ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਲੇਖ ਰਾਜ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੈਰਾਧ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਲੇਖ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 212 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਧ

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 212 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪਰਾਧੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਧ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਛੁਪਾਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। . ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਧਾਰਾ 212 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਲੇਖ ਰਾਜ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

(16) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ Annexure P-5 ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅਪੈਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਇਹ ਫਲਸਫਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਕੜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਵੀ ਬੇਕਸੂਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(17) ਹੋਰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ।

(18) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 23.01.1989 ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 06.02.1989 ਦਾ ਆਰਡਰ (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-6) ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 18.05.1989 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-7) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। No.2, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਏਗਾ।

(19) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੌਜੂਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੀ ਐਸ ਬਾਜਵਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਬਜ਼ ਨੇਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭੂਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਜੇ.

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਤਾਰੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ - ਜਵਾਬਦਾਰ

CRA-S ਨੰ.1473-SB-2005

ਸਤੰਬਰ 02, 2015

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 - S.15 (c) - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਉਸ ਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਨਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਭੁੱਕੀ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਕਾਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ - ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ - ਨਾਕੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੈਬਰ ਪੰਚਾਇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ NDPS ਐਕਟ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਨਾਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਰੋਕ ਕੇ ਐਚਸੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੇਵਲ ਐਚਸੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਰਾ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ 20 ਕੁ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਜਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੀ ਇਸ ਜਿਰਾਹ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ,